

Ympäristöministeriö
PL 35, 00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@ym.fi

LAUSUNTO

7.11.2016

Dnro 765 /2016

Asia: Paliskuntain yhdistyksen lausunto

Viite: Lausuntopyyntö 11.10.2016 (Dnro YM5/5711/2015)

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI HOSSAN KANSALLISPUISTOSTA

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi Hossan kansallispuistosta. Suomussalmen, Kuusamon ja Taivalkosken kunnissa sijaitseville valtion omistamille alueille perustettaisiin kansallispuisto, joka olisi samalla Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden kansallispuisto.

Perustettavan kansallispuiston alueella toimii Hossa-Irnin paliskunta. Paliskunta sijoittuu Kuusamon, Taivalkosken ja Suomussalmen kuntiin. Paliskunnan poronhoito perustuu luonnonlaitumien käyttöön. Paliskunnan suurin sallittu eloporoluku on 3 000 ja poronmestajia on 63. Poronhoitovuonna 2014-15 todellinen eloporomäärä oli 2 266 poroa. Perustettavan kansallispuiston alueelle sijoittuu kolme paliskunnan käytössä olevaa erotusaitapaikkaa. Poronhoito on alueella perinteinen elinkeino ja elättää lukuisia perheitä suoraan tai osittain.

Esityksen vaikutukset poronhoitoon

Lausuttavana olevan hallituksen esityksen mukaan poronhoito voi toimia alueella jatkossakin poronhoitolain (PHL, 848/1990) mukaisesti (luonnonsuojelulaki, LSL 1096/1996, 14 §). Perustettava kansallispuisto osaltaan myös suojaa poronhoidon edellytyksiä suojelemalla toimintaympäristöä muun maankäytön, erityisesti metsätalouden, aiheuttamilta haitallisilta vaikutuksilta.

Maasuurpetojen porotaloudelle aiheuttamat vahingot ovat olleet korkealla tasolla viimeisen kymmenen vuoden ajan. Hossa-Irnin paliskunnassa petojen tapaamana löydettyjen porojen määrä on ollut korkea. Esimerkiksi vuonna 2015 petojen tappamana löydettiin 373 poroa ja paliskunnan mukaan tänäkin vuonna lähestytään 400 löydetyn poron määrää. Myös paliskunnan alhainen eloporojen todellinen määrä kertoo mittavista petovahingoista. Ainoa keino vähentää vahinkoja ja porotalouden kannattavuuden heikkenemistä sekä valtion petovahinkokorvausten maksutaakkaa, on vahinkoa aiheuttavien maasuurpetojen poisto. Se on siksi välttämätöntä sallia perustettavan kansallispuiston alueella jatkossakin. Vahinkoa aiheuttavien petojen poisto olisikin lausuttavana olevan esityksen mukaan mahdollista kansallispuistossa LSL 15 § kohdan 3 mukaisesti.

Paliskunnan osakkaan on asuttava sen kunnan alueella, missä hänen paliskuntansa sijaitsee (PHL 9 §). Koska Hossa-Irnin paliskunnan osakkaat asuvat kolmen kunnan alueella, heidän Metsästyslain 8 § mukainen oikeus metsästää kotikuntansa alueella ei koskisi koko perustettavan puiston aluetta, vaan ainoastaan sen kotikuntaan sijoittuvaa osaa. Tähän saakka Metsähallitus on voinut myöntää vahinkoa aiheuttavan suurpedon poikkeuslupapyyntiä varten luvan siihen osallistumiseksi myös paliskunnan osakkaalle, joka asuu toisessa kunnassa. Myös riistakeskuksen myöntämän poistoluvan mukainen maastoliikenne

edellyttää ulkopaikkakuntalaiselle Metsähallituksen myöntämää lupaa. Mahdollisuus saada lupa pyyntiin osallistumiselle ja maastoliikenteelle tultaisiin säilyttämään kansallispuistossa 3 § 4. momentin mukaan seuraavasti: ”Kansallispuistossa toimivan paliskunnan osakkailla on kotikunnasta riippumatta oikeus luonnonsuojelulain 15 §:n nojalla vahinkoa aiheuttavien suurpetojen poistamiseen myönnetyn luvan mukaiseen metsästykseseen.” Poronhoidon kannalta on petovahinkojen estämisen vuoksi perusteltua ja erittäin tärkeää, että asia on otettu tällä tavalla huomioon.

Lakiesityksen valmistelun aikana on järjestetty useita kuulemisia paikallisille sidosryhmille sekä erilliset poronhoitolain 53 § mukaiset neuvottelut Hossa-Irnin paliskunnan kanssa. Paliskunta on ollut aktiivinen ja osallistunut tilaisuuksiin, sekä toimittanut kannanottoja ministeriölle. Myös Paliskuntain yhdistyksen hallitus on ottanut kantaa suurpetojen poistoluvanvaraisen pyynnin jatkumisen puolesta lain valmistelun aikana. Paliskuntain yhdistys kiittää ympäristöministeriötä hyvästä lainvalmistelusta ja poronhoidolle tärkeiden asioiden huomioon ottamisesta lakiesityksessä.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ma/ao